

שלב ב:

חוק העוגן

המחשת מילות המפתח

שימוש אישי בלבד

כי כל דבר הנלמד בע"פ באופן הנהוג איננו בטוח ודאי שכאשר נרצה לאומרו לא נשכח קצתו, אך טורח ההתייחסות לצורות יגיעת שניהם מזכרת כדיו כתובה על נייר לפנינו הכל ברור וקיים, לכן אותה יגיעה הנראית בעיניך לריק היא המשארת הדבר בזיכרוןך חקוק וקיים וסוף דבר הניסיון אב החכמה.
("לב האריה" שער א פרק יב)

המרכז להעצמת הזיכרון בור סוד – ללמוד לזכור

077-222-1212 | פקס: 03-6289772 | www.borsud.com | pborsud@gmail.com | גרנד הול, כהנמן (השומר) 111 בני ברק
© כל הזכויות שמורות אין להעתיק או לצלם

מהו?

ישנו אגוז הנקרא אגוז "מקדמיה", אגוז מקדמיה הוא אגוז בצורת עיגול, בגודל מטבע של עשר אגורות בערך, בצבע שמנת, מגעו חלק וטעמו מתקתק ושומני מעט. כעת לאחר שערכנו היכרות בפעם הראשונה עם אגוז "המקדמיה", מהם הסיכויים שאם ניגש לקלייה בעוד כמה חודשים נזכור את שם האגוז ואת תכונותיו שמפורטות כאן לעיל.

ומאידך מהם הסיכויים שנזכור את שמו ואת תכונותיו כאשר את ההיכרות היינו עורכים לא דרך המילים אלא כאשר היינו רואים ואוכלים אותו בעצמנו.

כמובן שהסיכויים יהיו גבוהים הרבה יותר כאשר ההיכרות תהיה ע"י חוויה של החושים עצמם.

הסיבה לכך היא שזיכרון חווייתי נחרט בזיכרון בצורה טובה הרבה יותר. אחד מן המחקרים שנערכו על השפעתם של חוויות על הזיכרון, עקב אחר קבוצת אנשים שתיעדה בכתב כל יום שעבר עליהם במשך חמש שנים, לאחר חמש שנים ערכו לכל אחד מהם שאלון אישי על החוויות שהו חוו, וממוצע של סך כל הציונים של כל הקבוצה היה – 70%, כלומר הם שכחו רק 30% מהחוויות שלהם אחר חמש שנים, לעומת זאת מידע מופשט לפי מחקרים רבים מעיד על שכחה שקרובה אף ל- 50% אחרי שבוע אחד בלבד, מה שמעיד על פער עצום בין דברים אותם רכשנו דרך החושים שלנו לבין דברים שרכשנו דרך ההיגיון שלנו.

לכן נקרא כך חוק העוגן על שם הדימיון שישנו בין הספינה ובין זיכרון לימודי, כיון ששניהם אינם יציבים לבדם, וכשם שהעוגן של הספינה תפקידו לחבר בינה לבין

קרקעית הים היציבה, כך תפקידו של חוק העוגן בשיטה, לחבר בין הזיכרון הלימודי ובין הזיכרונות הקבועים והיציבים שלנו.

מקורות:

(ברכות ז:): וא"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי גדולה שמושה של תורה יותר מלמודה שנא' {מלכים ב ג-יא} פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו למד לא נאמר אלא יצק מלמד שגדולה שמושה יותר מלמודה.

(מנחות מג:): תניא היה ר' מאיר אומר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין (רש"י: שיחדו הקב"ה למצוה זו) מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד.

(מנחות מג:): דתניא וראיתם אותו וזכרתם ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת התלויה בו ואיזו זו זו קרית שמע דתנן מאימתי קורין את שמע בשחרית משיכיר בין תכלת ללבן ותניא איך וראיתם אותו וזכרתם ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת הסמוכה לה ואיזו זו זו מצות כלאים דכתיב {דברים כב-יא} לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו גדילים תעשה לך.

למעשה:

יש לקשר בין מילות המפתח שבחרנו שאינם מוחשיים כגון שמות תואר, הגדרות, וכו', ולקשר כל אחד מהם למשהו שניתן לדמיין אותו באחד מן החושים שלנו.

הקשר יכול להיות ע"י ב' אפשרויות.

א- דמיון צלילי: כלומר שמילת המפתח והמילה של הדבר המוחשי דומות, כגון: המילה תנאי היא מילה שאיננה מוחשית אמנם ניתן להשתמש בטלוי בתור עוגן מחמת הדימיון בין המילים. דוגמה נוספת מילה כמו מנלן שהיא לא מוחשית ניתן להפוך למנעול. לא מחויב שהמילים יהיו בדיוק אותו הדבר אלא רק שיהיו דומות מעט.

ב'- קשר הגיוני: מילת המפתח תהיה קשורה ע"י קשר הגיוני לדבר אחר מוחשי. כגון: מילת מפתח תנאי ניתן להפוך לצלחת שבורה, (כפי המנהג ששופרים לאחר אמירת התנאים באירוסין) לעולם ניתן להפוך למפת גלובוס. קיימין למלח, וכו'

- יש לציין שהעוגנים אותם בחרנו למילות המפתח ישמשו אותנו לכל הש"ס והשו"ע, כך שאין צורך להחליף את העוגן של מילת המפתח כאשר היא מופיעה שוב במקום אחר.

- מומלץ שלא להשתמש באותו עוגן לכמה מילות מפתח שונות. לדוגמה: אם השתמשנו בעוגן של מלח למילה קיימין, מומלץ שלא להשתמש בה שוב למפתח של המילה מליחה או מלוח וכו'. אך ניתן לבחור עוגן אחר דומה כגון מלחייה.

- מומלץ שלא לבחור עוגנים שניכרים ע"י כתב, כגון כתובה כעוגן למפתח כתובה, גט לגט. עסקינן לחוזה מכירה וכו', זאת מחמת שהכתב הוא אינו דבר מוחשי.

- מומלץ שאת העוגנים הקטנים נגדיל או נרבה מהכמות שלהם כדי שיבלטו יותר בדמיון.
- ניתן להשתמש בעוגן אחד לכמה מילות מפתח שמאותו השורש, כגון מלח, יוכל לשמש כעוגן למפתחות: קיים, קיימין, לקיים, מקיימין, קיומי, וכו'. טלאי, יוכל לשמש כעוגן למפתחות: תנאי, מתנה, התנו, תנאו, וכו'.
- יש לציין שכל העוגנים חייבים להיות מוכרים לנו מהמציאות.
- מילות קישור שליליות כגון: אין, בלי, לא, וכו' ניתן לעגן את המפתח אליהם הן קשורות ובחוויה להוסיף להן פעולות שיבטאו את ביטולם כגון שבירה, שריפה וכו'. לדוגמה המפתח אין העדים במכות ב' ע"א ניתן לעגן לקומקום המוציא אדים ולהוסיף בשלב החוויה שהוא נשבר.

רשימת המפתחות והעוגנים הפוטנציאליים למסכת מכות דף ב'.

גרושה - סרט כתום – קשר הגיוני (סמל המאבק של גירוש גוש קטיף) / אשה או איש גרושים (קשר הגיוני) / גרוש – קשר צלילי (למכירים מן המציאות בלבד) / גירוש של אדם כלשהו.

דוגמא שלילית: גט (לא מומלץ להשתמש בכתב כעוגן)

אין העדים - קומקום. (שילוב של קשר צלילי לאדים וקשר הגיוני לקומקום המוציא עדים) / עדי בדיקה. (קשר צלילי) / ב' אנשים ששימשו כעדים בחופה מוכרת.

לא לזרעו – ילדים (קשר הגיוני).

הוא ינוס – מנוסה.

רמז – רמזור (קשר צלילי) / ארטיק רמזור (קשר צלילי) / ביצוע רמזים עם הידיים.

ד – דלת (קשר צלילי) / רבה של כיתה ד'.

כפרה – פרה (קשר צלילי) / תרנגולת (קשר הגיוני) / יום כיפור.

בגנבתו – גנב / מגב (קשר צלילי) / מגבונים (קשר צלילי)

קנסא – קיינעאס (קשר צלילי) / שוטר / דו"ח.

מקום (עמוד)		חוויה
מפתחות	עוגנים	
גרשה	פעולת גירוש	
אין העדים	עדים X	
לא לזרעו	ילדים X	

מקום (עמוד)		חוויה
מפתחות	עוגנים	
הוא ינוס	מנוסה	
רמז	רמזים	
ד	דלת	
כפרה	כפרות	
בגנבתו	גנב	
קנסא	דו"ח	

